

U

suvremenom svijetu odgoj i obrazovanje prožimaju složene napetosti. Proširivanje ljudskog znanja, posebno u prirodnim i tehničkim znanostima, omogućuje poboljšanja na različitim stranama, ali, istovremeno, izaziva strah i povećava mnogobrojne opasnosti. U modernim znanostima i tehničkoj zbilji svijeta do neslućenih granica se povećava, u isto vrijeme, čovjekova moć i nemoć. U toj nepredvidivo prevrtljivoj poziciji narasta pitanje čovjekove odgovornosti u modernom svijetu, a u obrazovnim sistemima koji su na snazi sve bezbrižnije se relativizira moralna dimenzija ljudskog života na Zemlji. Proubljuje se jaz između domena znanja i domena svetog. Obrazovni sistemi i institucije se oslobađaju svojih religijskih korijena. Sekularistički humanizam nadvladava vjeru i škole pretvara u "sekularne crkve". Mogućnost obrazovanja danas više nije privilegija rijetkih pojedinaca: univerzalizacija i globalizacija obrazovanja proširuju područja uticaja znanja na oblikovanje svijeta i života. Istovremeno, s enormnim proširivanjem ljudskog znanja u suvremenom svijetu šire se i granice ljudskog neznanja: najveći broj ljudi nije u mogućnosti stići u ona područja koja se otkrivaju u znanstvenim institutima, laboratorijima, istraživačkim centrima. Usitnjavanje znanja cijepa cjelinu svijeta i života na nepovezane dijelove i, koliko god omogućava povećanje informacija, isto toliko doprinosi zamagljivanju istine. Istina je za znanosti u modernom svijetu staromodna riječ.

Kada se radi o odgoju i obrazovanju, muslimani se danas u svjetskim i globalnim razmjerima nalaze pred složenim izazovima. Oni žive između probuđenog sjećanja na svoju veliku vjersku, kulturnu i obrazovnu tradiciju i nesnalazjenja pred zapadnim civilizacijsko-tehnološkim dostignućima. Moderni nosači poruka, odgoja i obrazovanja svojom neuhvatljivom moći podsjećaju na džine koji su bili u službi Sulejmana, alejhi-s-selam. U povijesnoj perspektivi, nema više parcijalnog izlaza. Svi smo na istom brodu. Više niko, i da hoće, s tog broda ne može izostat. Preostaje nam samo mogućnost da jedni druge argumentima, znanjem, poučavanjem, nagovaramo na pravac za koji vjerujemo da je ispravan.

Kako odgovoriti na te izazove? To nije ni jednoznačno ni jednostavno pitanje.

Kada se radi o odgoju i obrazovanju, pred specifičnim izazovima nalaze se bosanski muslimani, Bošnjaci i Bosna i Hercegovina. Uči u zapadno-evropske integracije znači uči u novi vrijednosni sistem, u novi svijet. U nekim aspektima prelazak u taj novi svijet usporediv je s dubinom promjena i izazova pred kojima su se bosanski muslimani našli odlaskom Osmanske Turske i dolaskom Austro-Ugarske u Bosnu i Hercegovinu. Najdelikatniji i najsloženiji tranzicijski procesi morat će se dogoditi u obrazovnom sistemu. Za obnovu Bosne i Hercegovine od presudne važnosti bit će odgoj i obrazovanje. Vjerski odgoj i obrazovanje u novim, promijenjenim društvenim, političkim i pravnim okolnostima i prilikama Islamsku zajednicu dovodi pred potpuno nove mogućnosti i iskušenja.

NOVI MUALLIM će, naslanjajući se na tradiciju svoga imena, tretirati pitanja odgoja i obrazovanja u islamskom učenju, u islamskoj tradiciji i suvremenosti, u Islamskoj zajednici, u Bosni i Hercegovini, u suvremenom svijetu. Značaj NOVOG MUALLIMA za naš odgoj i obrazovanje presudno će ovisiti o tome koliko će na njegovim stranicama rečena pitanja biti razmatrana s pažljivim obzirom na sljedeće okolnosti u kojima se nalazi Islamska zajednica, s jedne strane, i bosanskohercegovačko društvo, s druge strane: promijenjene političke i ekonomske uvjete društvenog života u BiH; promijenjen političko-pravni položaj vjerskih zajednica, pa tako i islamske zajednice u BiH; narasle potrebe Islamske zajednice na području prosvjetnog djelovanja (šest srednjih vjerskih škola, dvije islamske pedagoške akademije i Fakultet islamskih nauka, vjeronauka u školama); slobodniji pristup medijima; izazove koje donosi pluralizam, tržišna ekonomija, tranzicija, evropske i zapadne integracije i djelovanje različitih islamskih vjerskih strujanja među muslimanima u BiH:

Pred Vama je prvi broj MUALLIMA u novoj seriji. Naime, MUALLIM je pokrenut 1910. godine kada je i izašao njegov prvi broj. Od tada pa do danas MUALLIM je s prekidima izlazio u dvanaest godišta i 104 broja. Očekujemo Vaše kritičko zanimanje za njegov sadržaj i vašu suradnju. **m**

Dževad HODŽIĆ